

MÉS LLIURES

PUBLICACIÓ COMMEMORATIVA
DEL DESE ANIVERSARI DEL PROJECTE LLIURES

5.000 EXEMPLARS
GRATUÏTS

PER UN
CÒMPROMÍS
DE PAÍS:
LLIURES
DE POBRESA,
EXCLUSIÓ
I DESIGUALTATS

Presentació del manifest fundacional del Projecte Lliures, fa deu anys al centre de Barcelona.

EL PROJECTE LLIURES ÉS UN FONS SOCIAL I ECONÒMIC SOLIDARI CONTRA LA POBRESA, L'EXCLUSIÓ I LES DESIGUALTATS, IMPULSAT DES DEL 2016 PER COOP57, LA FUNDACIÓ COOP57, ECAS I ÒMNIUM CULTURAL. DES DEL MANIFEST FUNDACIONAL, LA XARXA S'HA ESCAMPAT PEL TERRITORI ACOMPANYANT INICIATIVES COMUNITÀRIES I TRANSFORMADORES. DEU ANYS DESPRÉS, AQUELL COMPROMÍS S'ACTUALITZA AMB EL MANIFEST DEL DESÈ ANIVERSARI

En la darrera dècada, els indicadors de pobresa, exclusió i desigualtat a Catalunya no han parat d'empitjorar, i, el que és més greu, s'han cronificat. El que el 2016 enteníem com una crisi excepcional, avui s'ha instal·lat com una realitat quotidiana.

Velles i noves formes de vulnerabilitat s'entrecreuen i s'aguditzen, i ens consoliden novament com una de les societats més desiguals d'Europa. I les polítiques socials continuen sent insuficients per fer-hi front.

El creixement econòmic s'ha desconnectat completament del progrés social. La macroeconomia diu que estem millor; les persones, no. Una de cada quatre viu en risc d'exclusió. Treballar ja no garanteix sortir de la pobresa. L'habitatge

**ALLÒ QUE EL 2016 ERA
UNA "CRISI EXCEPCIONAL"
HA ESDEVINGUT UNA
"REALITAT QUOTIDIANA":
L'EXCLUSIÓ S'HA
EIXAMPLAT, LA POBRESA
HA COLONITZAT EL
SALARI, L'HABITATGE
S'HA DESBOCAT I LA
INFÀNCIA N'ÉS LA GRAN
DAMNIFICADA**

s'ha convertit en el principal factor d'exclusió de la nostra generació, i més d'un de cada tres infants del país creix en situació de vulnerabilitat. Aquesta desigualtat recau de manera desproporcionada sobre les dones, la infància i les persones migrades. La riquesa es concentra en poques mans, mentre milers de persones són condemnades a una precarietat estructural.

En aquest context, els serveis públics es tensen, les xarxes comunitàries assumeixen allò que les institucions sovint no garanteixen i els discursos d'odi s'estenen, assenyalen les persones més vulnerables i esquerden la cohesió social i la democràcia.

Fa deu anys, quan va néixer el Projecte Lliures, no podíem anticipar una pandèmia global, la tornada de la guerra a Europa i l'escalada dels

conflictes armats arreu del món, la velocitat amb què l'extrema dreta guanyaria terreny ni fins a quin punt l'emergència climàtica impactaria sobre les condicions de vida de tantes persones. Deu anys després, el món és un altre i el nostre país, també.

Però la resignació no és una opció: quan la societat s'implica i es mobilitza, és possible construir respostes col·lectives a la pobresa i les desigualtats per avançar cap a una societat més justa. La prova és el que hem fet plegades: 48 projectes comunitaris acompanyats arreu del país, més de 830.000 euros mobilitzats, més de 4.000 donants i més de 60 col·lectius treballant en xarxa. Hem demostrat amb fets que les coses es poden fer d'una altra manera, i que arribar on no arriba ningú no és una utopia.

Presentació del manifest per commemorar els deu anys de la iniciativa, que es reproduïx en aquestes pàgines, el juny de 2026.

**NI LA DESIGUALTAT
DEPÈN DE L'ATZAR
NI LA SOLIDARITAT
ÉS UNA SORT.
CONTRA L'EXCEPCIÓ
DE LA INJUSTÍCIA,
A CATALUNYA
L'AUTOORGANITZACIÓ ÉS
LA NORMA. LLIURES ÉS
UNA EXPRESSIÓ MADURA
D'AQUESTA TRADICIÓ**

Catalunya és un país plural, d'orígens i de trajectòries vitals diverses. Aquesta diversitat és part del que som i és, també, allò que cal defensar. Una societat més justa és una societat que garanteix els drets de tothom, sense excepcions. Un país no té futur si no és un futur compartit, i no hi ha futur compartit allà on les desigualtats fragmenten pobles, barris i ciutats.

Allò que fa deu anys intuïem que era necessari, avui és més imprescindible que mai. Si el 2016 érem una idea compartida, avui som una realitat arrelada al territori, a les xarxes, a les persones. Fem una crida a sumar-s'hi: necessitem ser més. El compromís amb un país lliure de desigualtats és un compromís amb la cohesió social: cuidar el que ens uneix fent front al que ens separa.

TEIXINT UNA SOCIETAT COHESIONADA I RESILIENT MALGRAT LA PRECARIETAT

Claudia Frontino

Periodista i sòcia de l'Agència Talaia

**DAVANT D'UN ESCENARI DE
PRECARIETAT CRONIFICADA
I DE DESIGUALTATS EN AUGE
QUE REFLECTEIXEN DIVERSES
ESTADÍSTIQUES, EL PROJECTE
LLIURES IMPULSA DES DE FA
DEU ANYS INICIATIVES QUE
MILLOREN LES CONDICIONS
DE VIDA DE LA POBLACIÓ
CATALANA**

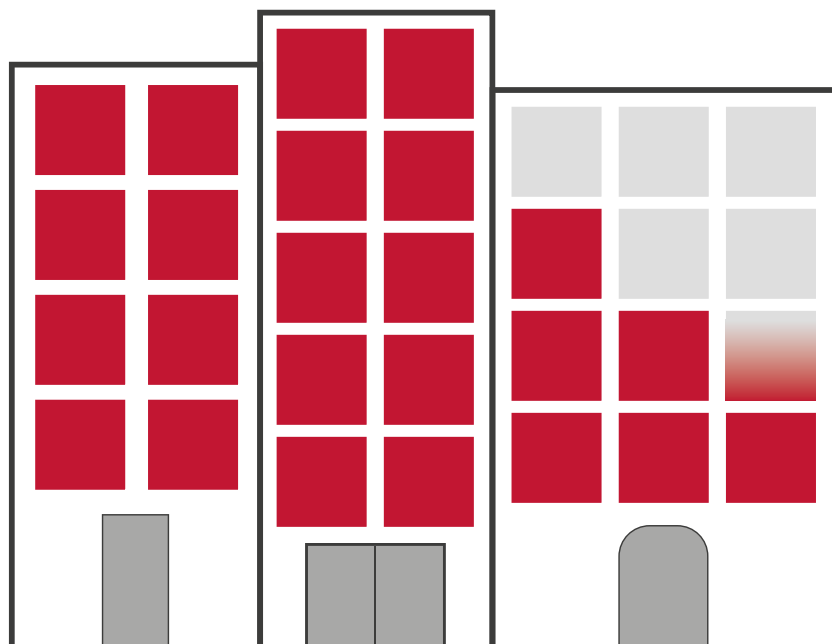
La pobresa s'ha cronificat a Catalunya i, tot i que sembla que el país va millor a escala macroeconòmica –el PIB ha crescut un 2,7% i l'atur ha baixat fins al 8,4%–, a la meitat de la població catalana li costa arribar a final de mes. Aquestes són dues de les conclusions que s'extreuen de l'última l'Enquesta de condicions de vida (ECV) de l'Institut d'Estadística de Catalunya, amb dades de 2025. A més, com podem llegir a la Radiografia INSOCAT de la federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) del 2026, la taxa de pobresa puja quan es tracta d'infància, dones i població migrada.

En aquest sentit, l'ECV alerta que el 24,8% de la població de Catalunya es troba en risc de pobresa o exclusió social. La taxa AROPE, que serveix per avaluar aquest barem, empitjora per primer cop en cinc anys

i s'allunya de la mitjana europea, situada en el 21%. En aquestes dades, però, no hi consten les més de 150.000 persones que es trobaven en situació administrativa irregular durant l'elaboració de l'enquesta, fet que probablement faria augmentar el percentatge.

L'ECV recull informació sobre els ingressos, les condicions materials i el benestar de les llars catalanes. En definitiva, és una eina per entendre si les persones disposen dels recursos necessaris per viure amb dignitat. I la conclusió és que un quart de la població catalana no els té.

A més, veiem com la cronificació de la pobresa en els últims deu anys és causada per un desequilibri entre els ingressos a les llars catalanes i el cost de la vida, ja que, tot i que la situació laboral millora lleugera-

**EL 82% DE LLOGATERES
A CATALUNYA DESTINEN
MÉS DEL 30% DEL SOU
A PAGAR L'HABITATGE**

ment, la població amb carències i privació material i social augmenta fins a un 8,9% (respecte al 6% de l'any 2016).

PRECARIETAT CRONIFICADA, DESIGUALTATS EN AUGMENT

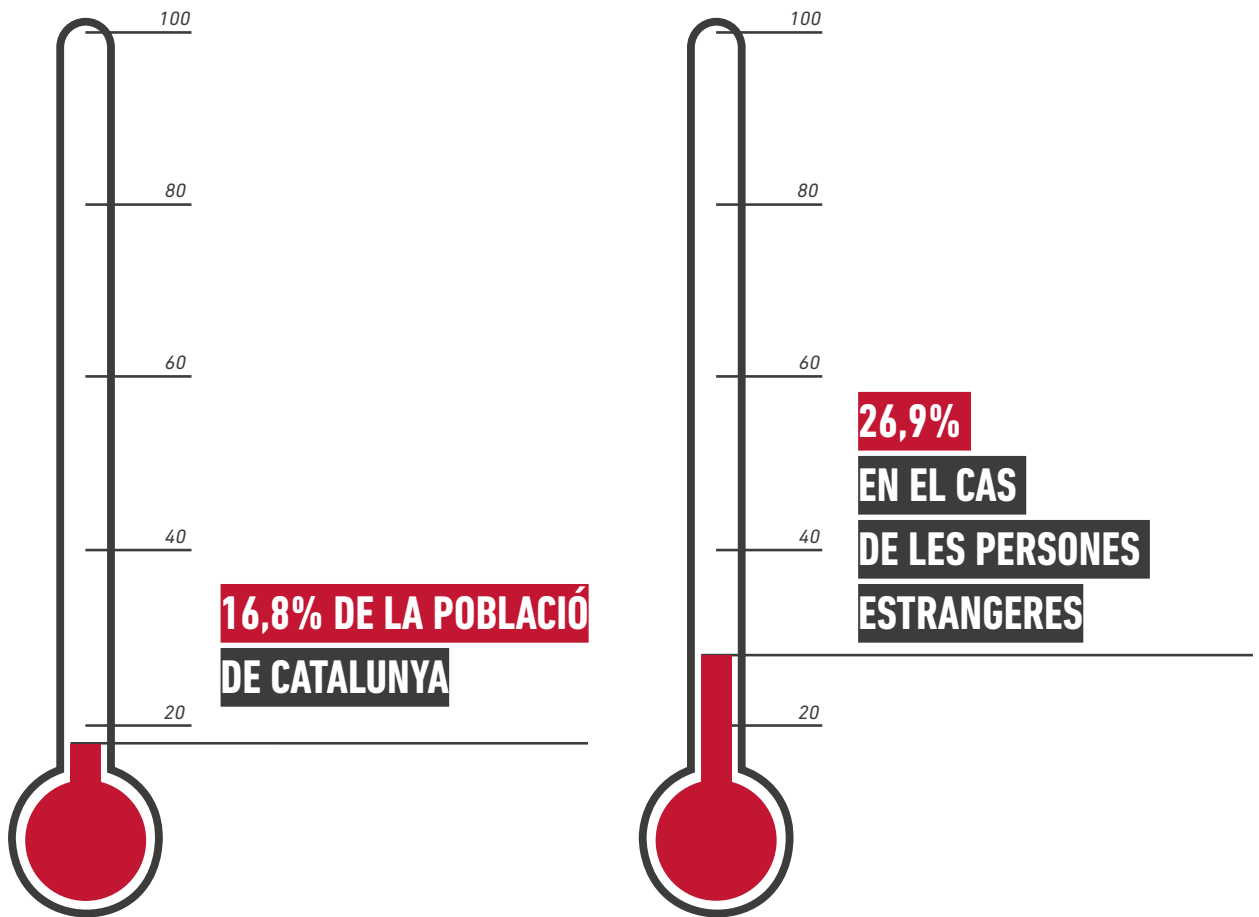
Com s'apunta als diferents estudis i enquestes sobre risc d'exclusió social i pobresa, la taxa AROPE és més alta entre dones, menors de 16 anys i persones que no tenen nacionalitat espanyola. La taxa de pobresa s'enfila fins al 36% entre la població infantil (quan fa deu anys se situava en el 27,9%) i, en el cas de les dones, el risc de pobresa és superior al dels homes (26,2% i 24,1%, respectivament), una xifra que ha augmentat des del 19% registrat l'any 2015. Pel que fa a les persones migrades, gairebé la meitat de les que viuen a Catalunya es troben en situació de risc.

**LA TAXA AROPE, QUE
AVALUA EL RISC DE
POBRESA I EXCLUSIÓ
SOCIAL, VA EMPITJORAR
EL 2025. A CATALUNYA
FREGA EL 25% DE
LA POBLACIÓ, SENSE
COMPTAR LES 150.000
PERSONES EN SITUACIÓ
IRREGULAR**

L'esclat de la bombolla immobiliària, la crisi financera del 2008 i la pandèmia de la covid del 2020 han marcat profundament la realitat socioeconòmica dels darrers anys. Més enllà dels seus efectes immediats, aquests fenòmens no han fet més que evidenciar les limitacions dels sistemes de benestar i protecció social del nostre país.

La fragilitat del mercat de treball, les desigualtats heretades, la llei d'estrangeria i el sistema racista en què vivim, així com l'encariment del cost de la vida i l'exclusió residencial, fan que cada vegada siguin més les persones que no poden satisfer les seves necessitats bàsiques, en alguns casos fins i tot tenint feina. Alimentar-se, accedir a un habitatge digne o pagar les factures han esdevingut preocupacions cada vegada més esteses entre la població catalana.

NO POT MANTENIR LA LLAR A UNA TEMPERATURA ADEQUADA

Les desigualtats i la manca d'eficiència de les mesures de protecció social dibuixen un escenari poc optimista. A Catalunya, el 10% més ric acumula el 60% del patrimoni i, a la vegada, el país està a la cua de l'Estat espanyol en inversió social, amb 2.789 € per habitant a l'any davant els 3.277 € de la mitjana estatal. És evident, doncs, que la precarietat s'ha estès i que afecta cada vegada més població, que la feina no és sinònim d'estabilitat, que les polítiques públiques no són suficients per combatre les causes estructurals de les problemàtiques i que el sistema fa fallida pel que fa al benestar social.

DIFICULTATS PER ACCEDIR I MANTENIR L'HABITATGE

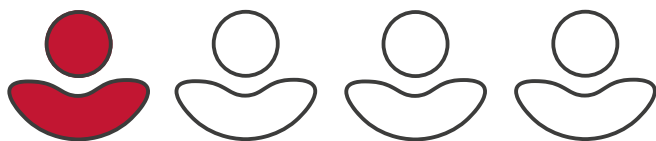
L'habitatge és un dels grans factors d'empoïriment. I algunes dades ens

permeten entendre-ho. En primer lloc, cal assenyalar que un 16,8% de la població catalana (un 26,9% en el cas de les persones amb nacionalitat no espanyola) no pot mantenir la llar a una temperatura adequada, i un 14,2% ha d'endarrerir el pagament de les despeses vinculades a l'habitatge. En segon lloc, sabem que viure en règim de lloguer implica una taxa de risc de pobresa molt més alta que si es viu en un immoble de propietat (33% i 12%, respectivament). A més, el 82% de les persones llogateres a Catalunya destina més del 30% dels ingressos a pagar la renda de l'habitatge i una de cada tres supera el 50%.

A Catalunya s'executen diàriament 28 desnonaments, és a dir, més d'un cada hora, i el 29% de la població llogatera a Catalunya va patir el que Oxfam Intermón anomena

A CATALUNYA, EL 10% MÉS RIC ACUMULA EL 60% DEL PATRIMONI I, A LA VEGADA, EL PAÍS ESTÀ A LA CUA DE L'ESTAT ESPANYOL EN INVERSIÓ SOCIAL, AMB 2.789 € PER HABITANT A L'ANY DAVANT ELS 3.277 € DE LA MITJANA ESTATAL

EN RISC DE POBRESA O EXCLUSIÓ SOCIAL

24,8% DEL CONJUNT DE LA POBLACIÓ

49,7% SI SÓN PERSONES MIGRADES

36% SI SÓN MENORS DE 18 ANYS

26,2% SI SÓN DONES

“desnonaments invisibles”, és a dir, finalitzacions de contracte o pujades dràstiques del preu del lloguer que provoquen mudances forçoses.

Segons dades de l'Institut Català del Sòl, els lloguers han incrementat un 58,07% entre el 2014 i el 2025. I si ens fixem en qui acapara la propietat de béns immobles, resulta que està concentrada en un grup molt reduït de grans tenidors (l'1,2%), que posseeix gairebé el 25% del parc immobiliari, amb més de quaranta habitatges de mitjana per propietari.

QUÈ FA LLIURES DAVANT D'AQUEST PANORAMA?

Davant d'aquest escenari de precarietat cronificada i de desigualtats en auge, el Projecte Lliures fa deu anys que impulsa iniciatives que milloren les condicions de vida de la

població catalana. A través d'acompanyament tècnic i suport financer, contribueix a millorar la vida de moltes persones, donant suport a projectes que faciliten l'accés a la feina, l'habitatge, l'educació i altres recursos bàsics. També contribueix a enfortir els vincles entre persones i comunitats, a reduir les desigualtats entre territoris i a promoure una economia més justa i inclusiva. En definitiva, el Projecte Lliures promou una societat més cohesionada i resilient, tot posant el focus en la transformació i la recerca de solucions amb una perspectiva innovadora. S'allunya de les fórmules caritatives i reforça el paper de les persones protagonistes dels projectes perquè no siguin simples beneficiàries. Perquè si els reptes socials són col·lectius, calen respostes col·lectives.

**VOLS CONÈIXER
TOTS ELS PROJECTES
IMPULSATS EN AQUESTS
DEU ANYS PEL PROJECTE
LLIURES?**

ESCANEJA EL CODI QR.

MÉS LLUNY, MÉS A PROP

DAVID FERNÁNDEZ

Periodista i membre del Projecte Lliures

EN L'ERA DEL SADISME SOCIAL, TOTES I
CADASCUNA DE LES PERSONES QUE HAN FET
POSSIBLE EL TRAJECTE ENS EVIDENCIEN QUE
EL CAMÍ DISPONIBLE ÉS EL DE CONTINUAR
BASTINT COMUNITATS DEMOCRÀTIQUES, DE
LLIURES ENTRE IGUALS, I CONTINUAR SARGINT
L'ART I LA PRÀCTICA DEL SUPORT MUTU

I tal dia farà un any. O una dècada sencera. Quan només érem, aleshores, una modesta idea en l'aire, un paper encara en blanc, un propòsit d'esmena urgent, un anhel compartit a precari, una aliança singular projectada a futur. La fractura social ens convocava d'urgència en un país on la segregació social continua sent una realitat inapel·lable, un risc sistèmic i el repte democràtic més gran del país. Deu anys accelerats en què, certament, les hem vist de tots els colors i de tots els dolors. I en què les desigualtats –estructurals, cronificades, quotidianes– no han minvat gens. Al contrari, s'han aguditzat.

Quan el dinosaure es va despertar, l'exclusió, la precarització i l'empobriment continuaven allà. Podríem dir-ho així. Però sense deixar d'afegir mirada llarga i passa curta, que mai no ens hem quedat ni quiets ni muts. Que fa molt que sabem que serà difícil sortir-nos-en, però molt més difícil serà no fer-ho. Que som de l'escola compartida, fil a l'agulla permanent, on hem après que mai no tindrem prou forces per rendir-nos. Que avui ens estem jugant un demà incert. I que hem fet el que necessitàvem fer: una xarxa solidària, autònoma i estable, quotidiana i permanent.

Perquè en aquesta cruïlla tèrbola, quan està tan de moda no creure en res ni en ningú sota el règim global de la indiferència, quan el lloc on es decideixen com seran les nostres vides i l'espai on les vivim són cada cop més llunyans, quan la democràtització global avança al trot i al galop, el Projecte Lliures, ben a

la vora de tanta gent compromesa i activa, ens recorda tot el que podem fer encara a cada moment. Tot el que ens queda per fer. Tot el que cal reconstruir com més aviat millor si ens en volem sortir. I també, especialment, tot el que hem fet.

Una dècada després, la premissa –la divisa– continua ben bé inalterada i inalterable: que un país mai no pot ser lliure si no ho és la seva gent, que on hi ha xarxa ningú no cau, que ser més lliures vol dir ser menys desiguals, que ens volem alliberades de pobreses, exclusions i desigualtats. Al capdavant, el manifest fundacional del projecte, tan lluny i tan a prop, va ser escrit un novembre de 2016, però podria haver estat redactat aquesta mateixa matinada o ahir a la nit.

Deu anys i potser encara el mateix dia. Amb un *però* petit però gegant. Quan és el retrovisor qui ens esclaireix tota la resta i albira la sortida d'emergència, amb un sarró ple d'aprenentatges, projectes i llavors que ja són arrels, vincles, xarxes i transformacions. I que ens serveix alhora per posar els llums llargs. En l'era de la brutalitat, en l'època del sadisme social, totes i cadascuna de les persones que han fet possible el trajecte ens evidencien, a cada passa, que el camí disponible és el de continuar bastint comunitats democràtiques, de lliures entre iguals, per reteixir la solidaritat, refer els vincles comunitaris i continuar sargint l'art i la pràctica del suport mutu. La paradoxa més paradoxal que ens xiula cada dia que, per anar més lluny, el que cal és anar cada cop més a prop.

RESPONSABILITAT VOL DIR TENIR CAPACITAT DE RESPONDRE

MARIONA SOLER

Tècnica d'Economies Comunitàries a l'Institut de Recerca Urbana de Barcelona - IDRA
i a la Xarxa d'Espais Comunitaris de la XES

Responsabilitat vol dir, literalment, 'capacitat de respondre'. I aquesta és probablement una de les qüestions centrals del nostre temps: tenim la capacitat de respondre als reptes econòmics, socials i ambientals que afrontem?

El model econòmic sobre el qual hem construït les nostres societats és cada vegada més vulnerable. Ens trobem davant d'una economia altament dependent de cadenes globals de producció i distribució, exposada a crisis externes i amb dificultats per garantir benestar i cohesió social. Paral·lelament, molts territoris pateixen la pèrdua de teixit productiu, la desaparició d'oficis, la manca

de relleu generacional i l'afebliment de les xarxes comunitàries que històricament havien vertebrat la vida econòmica i social.

Davant d'aquest escenari, convé recuperar una pregunta bàsica: què entenem per *economia*? En el seu sentit més originari, l'economia és l'administració dels recursos d'una comunitat per satisfer necessitats individuals i col·lectives. Tanmateix, durant dècades hem assumit una visió restringida que ha situat el mercat al centre de tota activitat econòmica.

Aquesta mirada ha invisibilitzat una part fonamental de la riquesa que sosté la vida: les xarxes de suport

mutu, les economies comunitàries, els vincles de proximitat i la capacitat dels territoris per organitzar-se col·lectivament per resoldre necessitats compartides. Aquestes pràctiques han estat sovint considerades residuals, quan en realitat han actuat com a autèntiques infraestructures socials capaces de generar benestar, cohesió i resiliència.

Malgrat les dificultats, també comptem amb experiències que assenyalen camins possibles. Les iniciatives impulsades des del programa Comunalitats Urbanes i des de la Xarxa d'Espais Comunitaris demostren que és possible generar activitat econòmica arrelada al terri-

LES ECONOMIES COMUNITÀRIES SÓN UNA PEÇA CLAU PER AFRONTAR LES CRISIS DEL SEGLE XXI. CALDRÀ ENFORTIR-LES, RECUPERAR CAPACITATS PRODUCTIVES LOCALS I CONSTRUIR MODELS DE GOVERNANÇA MÉS DEMOCRÀTICS I ARRELATS

tori, reforçar els vincles comunitaris, recuperar capacitats productives i impulsar formes de governança compartida entre comunitat i administració. No són experiències anecdòtiques, sinó exemples concrets d'una altra manera d'entendre l'economia.

Per això, cal superar la falsa dicotomia entre desenvolupament econòmic i cohesió social. Relocalitzar l'economia no és només produir més a prop; és reconèixer que les comunitats, els vincles socials i les formes col·lectives d'organització també generen valor econòmic. Significa invertir en les estructures que sostenen la vida quotidiana i re-

forçar la capacitat dels territoris per decidir sobre el seu futur.

Per afrontar els reptes que tenim, no n'hi haurà prou amb transformar la indústria o les infraestructures. També caldrà enfortir les economies comunitàries, recuperar capacitats productives locals i construir models de governança més democràtics i arrelats. Perquè una societat responsable és aquella que té capacitat de respondre. I aquesta capacitat depèn tant del que produïm com de la manera com ens organitzem per sostenir la vida en comú.

Per tot això, iniciatives com el Projecte Lliures són imprescindibles

per enfortir les capacitats de respondre de les iniciatives comunitàries. Confabulem-nos per fer-ho possible deu anys més.

DEU ANYS D'ACCIÓ CÒL·LECTIVA 2016 - 2026

2014 • • • • • 2016 •

LES PRIMERES PASSES

La darrera dècada s'ha escrit contra una dinàmica que no ha parat de produir desigualtat. En aquest context, han estat sovint les iniciatives socials de base, que treballen a peu de carrer, amb pocs recursos i sense focus mediàtic, les que han sostingut bona part de la resposta; han ocupat el lloc que les polítiques públiques deixaven buit, dibuixant una resposta més innovadora i eficient que les fórmules caduques d'acció social; han enxarxat persones en un sistema que les empenyia a la solitud i han demostrat que les desigualtats també es poden revertir des de baix i amb les persones directament afectades com a protagonistes.

El Projecte Lliures ha format part d'aquesta resposta. La seva acció no ha estat l'única ni la més gran, però sí que ha estat una aposta per finançar des de la comunitat els projectes per a la comunitat.

Tres organitzacions amb trajectòries diferents comencen a caminar plegades: **ECAS**, des de l'acció social, comunitària i transformadora; **Coop57**, des de les finances ètiques i l'economia social, i **Òmnium Cultural**, des de l'esfera civil i cultural.

NOVEMBRE

Es funda el Projecte Lliures

Es presenta el manifest del Projecte Lliures, se signa el conveni i es fa la primera crida pública per rebre aportacions. Neix un fons de solidaritat propi, sostingut per donacions estables i pensat per finançar iniciatives col·lectives i arrelades al territori.

GENER

Es presenta la nova fase de Lliures en un acte multitudinari a Barcelona. La campanya consolida els quatre projectes inicials i recapta 40.000 euros.

MAIG

Campanya "Plou sobre mullat"

La covid aguditza les desigualtats existents. La campanya recull, entre maig i octubre, un total de 202.898 euros per fer front comú a l'emergència social provocada per la pandèmia.

2017

2018

2019

2020

FEBRER

Primera convocatòria

De 15 candidatures de projectes per finançar, se'n trien 4, que enceten el camí: Mujeres Pa'lante (l'Hospitalet de Llobregat), l'Ateneu Coma Cros (Salt), l'Escudella Solidària (Girona) i Lola no estàs sola (Nou Barris, Barcelona).

JULIOL

Campanya "4x200mil"

178 mecenes mobilitzats i prop de 40.000 euros recaptats per a les quatre primeres iniciatives.

UNA PAUSA PER DEFINIR NOUS HORIZONS

En plena escalada de repressió política, el projecte fa una pausa i centra els esforços en la defensa de les llibertats i la democràcia.

La reactivació arriba acompanyada d'un procés llarg de reflexió crítica i d'un nou pla de treball, pensat per fer més sostenible i durador el projecte.

EL RELLANÇAMENT I L'EMBAT DE LA PANDÈMIA

MAIG

Segona convocatòria

En plena crisi social i sanitària, de 97 propostes, se'n trien 9. Hi ha Top Manta, Mensakas o La Troca, entre d'altres iniciatives que planten cara a les desigualtats que la pandèmia ha agreujat.

DESEMBRE

Campanya "De la pobresa i l'exclusió social, no te'n rentis mai les mans"

Mobilitza més de mil persones i recull 62.443 euros.

2021

EL RELLANÇAMENT I L'EMBAT DE LA PANDÈMIA

MAIG

Tercera convocatòria

Entre les 100 propostes rebudes, se seleccionen 7 noves iniciatives, entre les quals la Cooperativa Micaela, Obrint Portes o "Drets energètics en mans de la infància" d'Enginyeria Sense Fronteres.

SETEMBRE

Primera trobada de projectes Lliures

A Manresa, les iniciatives es coneixen cara a cara per primer cop i comencen a teixir vincles entre elles.

OCTUBRE-DESEMBRE

Cicle de converses "Suport mutu i autoocupació per a l'emancipació"

S'organitzen vuit trobades pel territori per conèixer i escoltar els projectes en primera persona.

NOVEMBRE

S'enceta una campanya per fer créixer el fons i preparar la convocatòria següent.

Campanya "No és una xarxa social, és la xarxa més social"

Un lema que reivindica el que el Projecte Lliures és de debò: persones que, colze a colze i cada dia, sostenen iniciatives col·lectives.

2022

S'EIXAMPLA LA XARXA

JULIOL

Quarta convocatòria

Es reben 65 candidatures i se n'acullen 7: l'Obrador Mancomunat de Sants i la Xarxa de Dones Cosidores d'Horta (Barcelona) o la Cooperativa Terram (la Sénia), entre d'altres. La xarxa és arreu del país.

2023

FEBRER

Segona trobada de projectes Lliures

Té lloc a Sabadell, amb l'objectiu d'enfortir la xarxa i compartir aprenentatges, amb espais de debat i formació.

Campanya "Perquè ningú pengi d'un fil, construïm xarxa"

Culmina el 4 de març amb un acte conduït per la periodista Mònica Terribas.

MARÇ

Cinquena convocatòria

De 54 propostes, se n'escullen 6. Hi figuren AmbTu (de Quilòmetre Zero), la Cuina Comunitària de Ca l'Isidret o els Drets en Ruta (de Fruita amb Justícia Social), entre d'altres.

NOVEMBRE

Primera jornada formativa

Té lloc a l'Ateneu La Sèquia de Manresa i compta amb tres itineraris (captació de fons, comunicació i regularització de persones), que esdevenen també un espai de retrobament.

Campanya "#SiResNoCanvia"

Protagonitzada per l'actor Sergi López, contribueix a conscienciar sobre les conseqüències de la desigualtat extrema.

2024

2025

2026

CONSOLIDACIÓ, MADURESA I MIRADA LLARGA

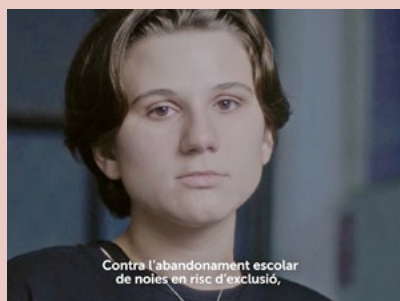
MAIG

Sisena convocatòria

De 75 propostes, se n'incorporen 8, com ara Repoblem (Ponent), Teixint Comunitat (Valls) o la Biblioteca del Montseny (Vic), entre d'altres.

NOVEMBRE

Campanya "Som el que fem"

S'obre una línia extraordinària per a projectes al País Valencià afectats per la dana. S'acompanya de sopars solidaris a Sant Cugat del Vallès, Mataró i Barcelona.

FEBRER

Trobada de l'Àgora Lliures

Jornada de reflexió i treball per millorar la identificació i l'acompanyament de nous projectes.

Tercera trobada de projectes Lliures

Té lloc a Sabadell.

JUNY

Setena convocatòria

De 48 propostes, se n'escullen 7, dues de les quals al País Valencià. S'hi sumen Teixint Fils (Baix Maresme) o les Estructures Populars de Sant Celoni, entre d'altres.

NOVEMBRE

Campanya "Forma part del canvi"

Recapta fons per als projectes seleccionats.

DESEMBRE

Trobada de l'Àgora Lliures

Es revisen i milloren les bases de la convocatòria.

FEBRER

Vuitena convocatòria

S'obre la vuitena crida, que es farà pública la tardor d'aquest any.

MARÇ

Quarta trobada de projectes Lliures

Té lloc a Barcelona.

JUNY

Un nou manifest, deu anys després

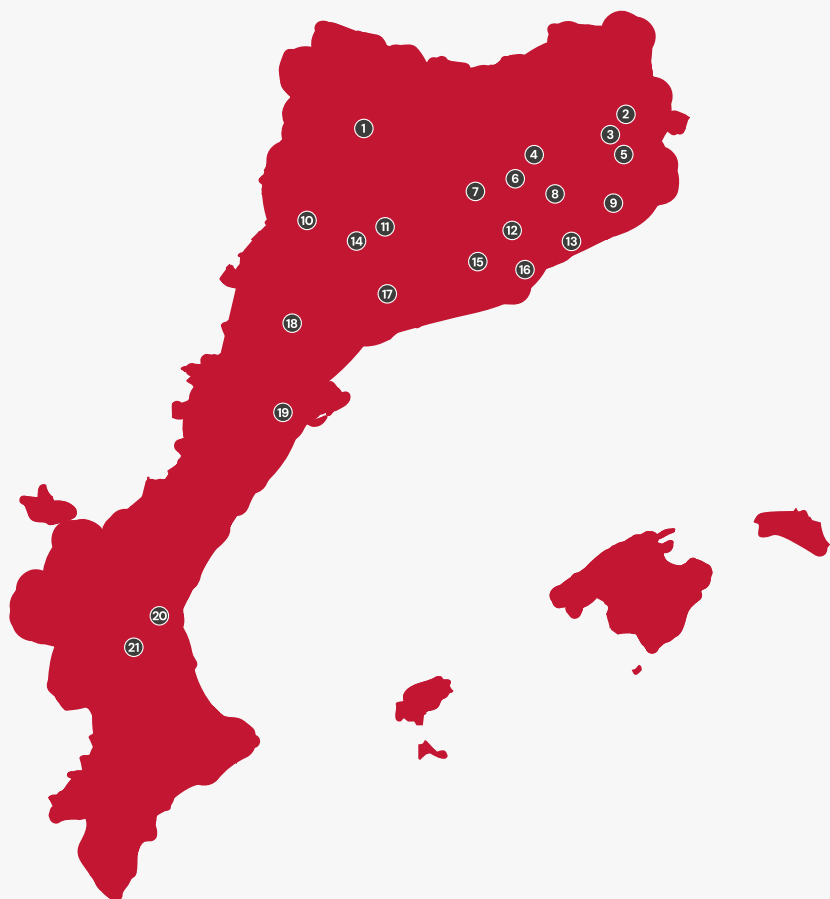
El desè aniversari arrenca amb la lectura del manifest "Un compromís de país", que actualitza el compromís fundacional i fa balanç de l'última dècada. Deu anys després, ni el diagnòstic ni la urgència han canviat. El que ha canviat és la xarxa: més projectes, més territoris, més veus. La feina no s'ha acabat, les desigualtats continuen sent massa profundes, però el camí continua.

QUARANTA-VUIT PROJECTES, UNA DÈCADA, UN MATEIX HORITZÓ

AL LLARG D'AQUESTS DEU ANYS, LLIURES HA IMPULSAT 48 INICIATIVES ARRELADES AL TERRITORI. AMB L'OBJECTIU DE REVERTIR LA POBRESA, L'EXCLUSIÓ SOCIAL I LES DESIGUALTATS ESTRUCTURALS, EL PROJECTE OBRE ANUALMENT UNA CONVOCATÒRIA PER ACOMPANYAR INICIATIVES D'ARREU DE CATALUNYA I FACILITAR QUE INICIÏN LA SEVA ACTIVITAT O LA CONSOLIDIN

Sara Montesinos i Claudia Frontino

Periodistes i sòcies de l'Agència Talaia

1 Pirineus

- El Casal, un espai amb vida
- Xarxa de Suport Mutu de l'Alt Urgell

2 L'Alt Empordà

- Xarxa de Suport Mutu

3 El Pla de l'Estany

- Espai Món Banyoles

4 Osona

- Recuperem el rebost i l'armari
- Biblioteca del Montseny

5 El Gironès

- Ateneu Coma Cros
- Escudella Solidària

6 El Moianès

- Grup d'Autodefensa Feminista Jove del Moianès

7 El Bages

- Xarxa d'Estructures Populars i Comunitàries de Manresa
- Menjador Comunitari
- Rocaus 3

8 El Vallès Oriental

- Estructures Populars Productives
- Estructures Populars de Sant Celoni

9 La Selva

- Taller Vivencial de Català per a Persones Adultes

10 El Segrià

- Llars del Seminari
- Masoveria Urbana
- Escola Popular Balàfia

11 L'Urgell

- Els drets en ruta

12 El Vallès Occidental

- Supercoopera
- Escoleta Maan Yad f Yad

13 El Maresme

- Cooperativa Micaela
- Consolidem les estructures populars
- Teixint fils al Baix Maresme

14 Ponent

- Els drets en ruta
- Repoblem

15 L'Anoia

- Estructures Populars de Capellades

16 El Barcelonès

- Mujeres Pa'lante
- Lola, no estàs sola
- Top Manta
- Llars cooperatives per a jovent extutelat
- Casa Feminista Autogestionada
- Contra la soledat, un SOL a casa
- Enfilant el futur
- Més feina, menys uberització
- Drets energètics en mans de la infància
- Comunitats Alimentàries
- L'Osada de Metzineres
- Obrador Mancomunitat de Sants
- Xarxa de Dones Cosidores
- #ActFem
- Cuina Comunitària de Ca l'Isidret
- Col·lecció de roba sostenible de Top Manta

17 L'Alt Camp

- Teixint comunitat

18 Les Terres de l'Ebre

- AmbTu

19 El Montsià

- Cooperativa Terram
- L'Horta de Terram

20 L'Horta

- Menjador comunitari Parke Alcosa

21 La Ribera Alta

- Escola Popular de la Ribera

Des del 2016, centenars de persones han vist com els seus projectes d'activisme social i lluita contra les desigualtats cobraven vida o agafaven força per sostenir-se en el temps. Les 48 iniciatives impulsades pel Projecte Lliures al llarg d'aquesta dècada s'han centrat, sobretot, a erradicar l'exclusió agreujada per l'atur i la pobresa assalariada, així com l'emergència alimentària i altres necessitats bàsiques. Per volum de projectes, la tercera problemàtica abordada és la infància i la joventut en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social, seguida de les dificultats en l'accés a un habitatge digne i les conseqüències socials del pas de la dana pel País Valencià, l'any 2024.

La clau dels projectes impulsats pel Lliures és que són col·lectius, de base comunitària i liderats pels mateixos grups destinataris. Això fa que les persones que en formen part en portin les regnes i siguin les que prenen les decisions, mentre se senten empoderades i autònomes i promouen la transformació comunitària. Coneguem alguns d'aquests projectes.

L'ESCOLETA MAAN YAD F YAD

Aquesta escola popular d'idiomes neix a Terrassa l'any 2022 i ofereix classes de català, castellà, dària i àrab, i també d'alfabetització a persones que no poden accedir a una escola oficial. Sorgida des de diversos col·lectius antiracistes vinculats a la campanya ILP Regularització Ja!, el centre es va crear també per generar xarxes de suport mutu amb la finalitat de combatre el racisme i enfortir la lluita pels drets socials. Ara, després de quatre cursos, el projecte autogestionat es consolida com un espai de trobada, comunitat i resistència antiracista.

Com diu Hafida Kaddouri, una de les participants, el projecte Lliures els ha permès millorar l'organització interna, enfortir les comissions i adquirir ordinadors, estufes i impressores. Segons ella, "el més significatiu és que gràcies al Lliures s'ha pogut incorporar una figura de mediació cultural", tasca que desenvolupa ella mateixa.

En aquest camí cap a la consolidació, Kaddouri assenyalava que aquest curs a l'escoleta s'han creat més parelles

L'Escoleta Maan Yad F Yad neix a Terrassa l'any 2022 i ofereix classes de català, castellà, dària i àrab.

lingüístiques i comissions de treball, i també s'han celebrat trobades comunitàries. A més, "s'ha posicionat com un espai segur, inclusiu i comunitari per a persones de diferents orígens i realitats a Terrassa", explica.

SUPERCOOPERA

Aquest projecte comunitari de Sabadell neix arran de la crisi econòmica del 2008, com una resposta a les necessitats de moltes famílies. Des de llavors, ha ampliat la seva activitat i fa possible la construcció d'alternatives més justes i inclusives. Supercoopera treballa per garantir un accés digne a l'alimentació i combatre la pobresa alimentària des d'una perspectiva participativa i no assistencialista.

Com explica Vicente Palomo, el projecte ha evolucionat i, gràcies al Lliures, "s'ha consolidat com una iniciativa comunitària en què la participació activa i el suport mutu són claus". Al llarg de la seva trajectòria, Supercoopera

Terram és una cooperativa de la Sènia que treballa per revertir la manca de relleu generacional al camp.

ha desenvolupat accions relacionades amb la recuperació d'excedents alimentaris, la promoció d'una alimentació saludable i el treball en xarxa amb la comunitat.

Supercoopera participa actualment en el programa Ciutat i Escola, a través del qual dona a conèixer la seva tasca als instituts sabadellencs per sensibilitzar el jovent sobre pobresa alimentària, solidaritat, consum responsable i participació comunitària.

COOPERATIVA TERRAM

Terram és una cooperativa social de la Sènia que treballa per revertir la manca de relleu generacional en l'activitat agrícola i per oferir oportunitats laborals i socials als col·lectius més vulnerables. "Estem lluitant contra l'abandonament de terres, sobretot de cultiu d'olivera, i ara també hem iniciat el projecte de recuperació de camps d'horta", explica Dúnia Pla, tècnica coordinadora de la cooperativa.

L'entitat va néixer el 2021 i, en la convocatòria de l'any 2022, va rebre un ajut de Lliures per primera vegada, destinat a consolidar la cooperativa i generar ocupació. Va ser llavors quan va dur a terme la primera producció d'oli, va potenciar el conreu d'hortalisses i va engegar l'hort de plantes aromàtiques, que és un dels distintius de l'entitat. Amb les aromàtiques, actualment ofereixen tallers de cuina, d'encens, d'espelmes i de sabó. El segon Lliures el van rebre el 2025 per al projecte de recuperació de camps d'horta.

Durant aquests anys, Terram ha promocionat l'ús del català en les seves activitats i en el dia a dia al camp. Des de la cooperativa es treballa, a més, fent feina de conscienciació amb la propietat dels terrenys per tal de trencar estereotips i mirades racistes vers les persones que treballen en l'agricultura.

Una de les iniciatives recents de Top Manta és l'impuls de les curses antiracistes.

PLAUDITE TEATRE

Es tracta d'una organització sense ànim de lucre nascuda l'any 1998 a l'Hospitalet de Llobregat com a companyia de teatre. És a través de la seva experiència i parant l'orella al territori que evoluciona cap al teatre comunitari i social.

D'entre tots els projectes que desenvolupa, destaquem #ACTFEM, un pla pilot d'una iniciativa pionera d'intervenció social a través del teatre, que impulsa un batxillerat acreditat aplicat a les arts escèniques. Precisament, Lliures ha permès posar en marxa aquest projecte al municipi amb més densitat de població d'Europa, on les desigualtats se succeeixen i enquisten, especialment entre les dones joves.

Com explica Maribel Pozo Ruiz, artista i responsable de comunicació de Plàudite Teatre, el grup format per noies en risc d'abandonament escolar "ha sigut tot un èxit", ja que el projecte "ofereix oportunitats a dones joves per continuar estudiant al mateix temps que experimenten què és una companyia teatral i adquireixen formació escènica i tecnològica de qualitat".

El projecte #ACTFEM ha evolucionat i la seva metodologia s'ha replicat a Grècia i a Romania.

TOP MANTA

És la marca de roba de la cooperativa popular de persones que es dediquen a la venda ambulant a Barcelona.

Com explica Maria Elena Coa, membre de l'equip administratiu, "també és un moviment i una excusa per posar sobre la taula temes com la inclusió, l'antiracisme, la igualtat i els drets fonamentals de totes les persones, que són incòmodes en la nostra societat".

El projecte Top Manta ha permès al Sindicat Popular de Venedors Ambulants de Barcelona dignificar la seva feina, així com donar suport a la regularització de gairebé 300 persones migrades, quaranta de les quals mitjançant els contractes de treball en la mateixa cooperativa.

El Projecte Lliures ha impulsat la cooperativa en dos moments clau. L'any 2020 va rebre el seu primer ajut, que va permetre condicionar el taller de costura i serigrafia ubicat a l'antiga fàbrica Can Batlló per desenvolupar l'activitat en plena pandèmia. I l'any 2023 un segon Lliures va contribuir a repensar la marca i la producció per optimitzar processos interns. En l'actualitat, treballen en la digitalització i l'automatització de l'actualització de l'estoc per tenir un millor control tant al taller com a la botiga.

XARXA DE DONES COSIDORES

Aquesta xarxa comunitària de costura està formada per dones diverses i és un espai de trobada feminista i comunitari al barri d'Horta de Barcelona. Es compon de gairebé deu grups de costura i pel seu taller hi passen unes seixanta persones cada setmana. D'una banda, atén comandes d'entitats i de persones que necessiten arranjaments. D'altra banda, compta amb el grup COR, en què

persones ofereixen formacions. I, finalment, representa un espai de trobada.

El suport de Lliures els ha proporcionat recursos. Com relata Noelia Ayora, acompanyant de la xarxa, “ens ha permès tenir un model productiu que posi les persones al centre”. “Hem consolidat un espai de suport al territori i de desenvolupament personal”, afegeix.

L'evolució de la xarxa en els darrers anys ha estat destacable, ja que el que era un seguit de tallers autònoms o aïllats ha esdevingut un projecte unificat, s'ha consolidat la casa de la costura comunitària, s'han aconseguit clients habituals i s'ha guanyat reconeixement públic.

FRUITA AMB JUSTÍCIA SOCIAL

Es tracta d'una organització que vetlla pels drets socio-laborals de les persones treballadores del camp al voltant de Lleida, oferint-los informació i assessorament. És, com diu Domingo Morales, membre de la plataforma, “una entitat que s'ha convertit en una eina de referència contra les injustícies i que posa al descobert la realitat que hi ha darrere de la fruita”. La lluita de l'associació és que “es produeixi un canvi de model en l'agricultura intensiva i es reconguin i respectin els drets dels treballadors”, comenta Morales.

L'aportació de Lliures li ha permès accedir a pobles del Segrià, de la Noguera i de l'Urgell amb el projecte “Els drets en ruta”, una iniciativa destinada a prestar assessorament mòbil, amb una furgoneta, a les persones que treballen al camp fora de la capital del Segrià. La iniciativa reparteix fulletons en diferents idiomes perquè les treballadores coneguin els seus drets i facilita un contacte per denunciar vulneracions dels drets laborals. “La furgoneta no ha sigut ben rebuda en alguns pobles perquè alguns terratinents o alcaldes no volen que assessorem i garantim la dignitat de les persones treballadores”, lamenta Domingo Morales.

Fruita amb Justícia Social ha anat aconseguint victòries des de l'any 2015 i, gràcies a les seves denúncies públiques, la gent és més conscient del cost afegit de la fruita que està menjant i de les condicions que hi ha al darrere.

De dalt a baix: l'equip de Supercoopera, una concentració de Fruita amb Justícia Social, i participants en la Xarxa de Dones Cosidores.

“TENIM EL REPTA D'UNA CATALUNYA INCLUSIVA, COHESIONADA I ACOLLIDORA”

TERESA CRESPO
Entitats Catalanes
d'Acció Social

ALFONS SANTOS
Coop57
i Fundació Coop57

XAVIER ANTICH
Òmnium Cultural

**Deu anys és molt de temps.
Com recordeu aquell inici?**

Teresa Crespo: Recordo que veníem d'una urgència. Estàvem veient com les desigualtats s'agreuaven any rere any i les respostes d'emergència ja no eren suficients. El sistema del benestar trontollava i calia construir quelcom que mirés més enllà.

Alfons Santos: La pregunta que ens fèiem era: com podem donar suport a aquells projectes més petits, arrelats i que neixen des de baix? Des de la nostra perspectiva de finances ètiques, ja coneixíem moltes d'aquestes iniciatives. Sovint la viabilitat financera o la manca d'estructura els impedia accedir a altres eines de finançament. Lliures havia de ser una resposta a tot això alhora.

Xavier Antich: La idea de fons era i continua sent senzilla: un país no té futur si no és un futur compartit. Construir-lo requeria una eina col·lectiva que pogués sumar-se a

Des de l'hivern del 2014, quan ECAS, Coop57, la Fundació Coop57 i Òmnium Cultural es van asseure per primera vegada a la mateixa taula, fins avui han passat deu anys d'aprenentatges, errors i projectes que han transformat vides. Parlem amb representants de les quatre entitats que, en plena crisi social, van decidir que calia fer alguna cosa diferent.

la lluita contra les desigualtats, la pobresa i l'exclusió. Per a Òmnium, el Projecte Lliures és una declaració de principis de quin país volem, perquè un país no pot ser lliure si no ho és la seva gent.

Deu anys, quatre mil donants, més de 48 projectes. Però les desigualtats no minven. Per què cal continuar?

T. C.: Perquè tenim la certesa que, sense totes aquestes iniciatives, la situació seria pitjor. No mesurem l'èxit en grans victòries, sinó en canvis concrets, quotidians, que sense el Lliures no haurien passat. Creiem en la solidaritat ciutadana davant d'un estat del benestar feble.

A. S.: Les dades empitjoren perquè les polítiques públiques no donen resposta a la situació social que vivim. El creixement econòmic s'ha desconnectat del progrés social i, davant d'això, nosaltres no ens podem permetre no fer res. Una de les decisions més difícils del Projecte

Lliures és haver de dir que no a projectes cada any: sabem que hi ha desenes d'iniciatives arreu del país que encara necessiten suport, i cada any que passa ens reforça la convicció que cal fer-ne més.

X. A.: Cada projecte que acompanyem demostra que les coses es poden fer d'una altra manera, i cal continuar demostrant-ho. La pobresa i l'exclusió ens interpel·len a tots, i construir un futur compartit ha de ser una tasca de tothom. Lliures té un objectiu d'acció directa comunitària, però també de conscienciació social, de l'existència dels problemes i de la possibilitat d'abordar-los per minimitzar-los i resoldre'ls.

Quin lliures voleu d'aquí a deu anys?

T. C.: Un Lliures que no sigui necessari. Però si hi ha de ser —i probablement hi serà—, que segueixi sent un espai on els projectes de base trobin no només diners, sinó una

comunitat que és capaç de transformar la societat que no ens agrada.

A. S.: Que la xarxa de donants segueixi creixent fins que donar suport a un projecte social no sigui un acte puntual, sinó una pràctica quotidiana. Que el Projecte Lliures sigui més gran perquè la solidaritat organitzada s'ha fet més gran.

X. A.: Tenim el repte de construir una Catalunya inclusiva, cohesionada i acollidora. És un repte urgent. Les desigualtats no només empobreixen; fragmenten les comunitats i obren la porta als discursos d'odi, que assenyalen i culpabilitzen els més dèbils de les mancances estructurals del sistema. Lliures és una resposta a això i dona suport a projectes que creen xarxa, complicitats i teixit comunitari. Quan els projectes caminin sols, és quan haurem fet bé la feina.

DE POBRES A DELINQ EL RÈDIT POLÍTIC DE LA POBRESA

ALBERT SALES CAMPOS

Investigador de l'Institut Metropoli i doctor en criminologia

L'AUGE DE L'EXTREMA DRETA I LA
NORMALITZACIÓ DELS DISCURSOS D'ODI
ESTAN ASSOCIANT LA INVERSIÓ SOCIAL AMB
EL MALBARATAMENT DE RECURSOS. RESULTA
MÉS RENDIBLE POLÍTICAMENT OFERIR
EXPLICACIONS SIMPLES AMB CULPABLES QUE
NO PAS DEFENSAR POLÍTIQUES QUE INTENTEN
PAL·LIAR ELS EFECTES DELS MERCATS

El desembre del 2025, Badalona es va convertir en l'escenari del desallotjament de més de 400 persones de les instal·lacions abandonades de l'institut B9, al barri de Sant Roc, en un operatiu que va mobilitzar més de cent agents de la Guàrdia Urbana, dels Mossos d'Esquadra i del Cos Nacional de Policia espanyola. L'alcalde de la ciutat, Xavier García Albiol, va presentar la denúncia contra l'ocupació de l'immoble només arribar al govern municipal, l'any 2023, i la sentència judicial del 9 de desembre de dos anys després va avalar una operació que va deixar centenars de persones, majoritàriament racialitzades, dormint al carrer sota vigilància policial.

El relat institucional va reforçar una lectura criminalitzadora dels fets. L'alcalde va qualificar els ocupants de

QÜENTS: E CRIMINALITZAR

"gentussa perillosa" i de "criminals", i va assegurar que no es destinaria ni un euro a real·lotjar-los. D'aquesta manera, la visibilitat de la pobresa es va transformar en una prova de perillositat, i la simple presència de migrants vivint al carrer esdevenia una justificació suficient per expulsar-los. Aquest discurs s'inscriu en una trajectòria política que inclou decisions com el tancament de Can Bofí Vell, l'únic alberg municipal de la ciutat.

Res de nou a Badalona: criminalitzar per ampliar el llinar de tolerància cap a polítiques cruels, promoure la por per soterrar l'empatia. Ja el 1976, Ronald Reagan va popularitzar el cas d'una dona, Linda Taylor, que havia comès frau utilitzant múltiples identitats per cobrar ajudes socials. Tot i tractar-se d'un cas real, la seva instrumentalització va contribuir

a consolidar el mite de les *welfare queens* i a alimentar prejudicis contra les persones beneficiàries de serveis socials, especialment entre les comunitats negres. El mecanisme és similar: convertir casos excepcionals o situacions complexes en narratives simples que assenyalen culpables.

En el context actual, marcat per dècades de polítiques neoliberals que han debilitat els serveis públics i han precaritzat el treball i l'accés a l'habitatge, les desigualtats s'han fet més visibles als carrers. Davant d'aquesta realitat, presentar les persones pobres com una amenaça permet justificar decisions dures i canalitzar el malestar social cap als col·lectius més vulnerables.

L'auge de l'extrema dreta i la normalització dels discursos d'odi estan

associant la inversió social amb el malbaratament de recursos, sigui per una suposada ineficàcia o perquè es destina a col·lectius considerats no mereixedors de protecció. Resulta més rendible políticament oferir explicacions simples amb culpables que no pas defensar polítiques que intenten pal·liar els efectes dels mercats. Tanmateix, els recursos destinats al suport social i a l'allotjament de persones sense llar permeten que milers d'elles trobin una sortida a la seva situació a Catalunya. L'augment de persones que dormen al carrer o en espais ocupats no és conseqüència de la ineficàcia de les polítiques socials, sinó de la seva insuficiència i d'una crisi d'accés a l'habitatge, alimentada per un model que prioritza l'extracció de rendes per damunt del dret a viure amb dignitat.

DESIGUALTATS CRON ANTIRACISME NECES

ÖZGÜR GÜNEŞ ÖZTÜRK I MARIONA LLADONOSA

Sociòlogues

**EL FUTUR COMPARTIT, SI EL
VOLEM REAL, NOMÉS SERÀ
POSSIBLE SI SOM CAPAÇOS
D'ARTICULAR COM A PROPIS
ELS INTERESSOS DELS QUI
EL PODER EXCLOU: AQUESTA
ÉS, EN EL FONS, LA LLIÇÓ
GRAMSCIANA QUE, DES DE
L'ANTIRACISME, ENS HEM
DE FER NOSTRA**

La precarietat no és una anomalia del capitalisme: les seves crisis periòdiques no fan sinó estendre-la a nous sectors de la població, incorporant-los a condicions de vulnerabilitat estructural. És en aquest context que pren sentit una pregunta que avui comparteix bona part de la ciutadania i que treballs com l'informe Fènix (2026) han situat al centre del debat: els sectors econòmics dominants atrauen immigració poc qualificada, la qual consolida un model de baixa productivitat? Però la resposta no es troba en l'origen de les persones que ocupen aquests llocs de treball, sinó en un model d'acumulació que continua sustentant el creixement en sectors de baix valor afegit, salaris baixos i elevada temporalitat.

És precisament aquest desplaçament del focus –de les relacions socials que produeixen la desigualtat cap a

les persones que la pateixen– el que porta algunes de les conclusions més controvertides de l'informe Fènix a convertir la immigració en objecte de debat. Però les persones migrades no són la causa d'aquest model: formen part de la força de treball que aquest model incorpora i necessita. Assenyalar-les com a explicació de les dificultats del país significa confondre les conseqüències amb les causes i, a més, perdre de vista la dimensió global de la situació.

En aquest context, els discursos de l'extrema dreta no emergeixen com una reacció espontània, sinó com una operació política deliberada que avui recorre bona part d'Europa. Presenten la població considerada autòctona com la propietària legítima del territori i, en conseqüència, com l'única amb dret a decidir sobre el seu futur. D'aquesta manera, con-

IFICADES, SARI

verteixen les persones migrades en responsables de conflictes que tenen arrels molt més profundes en l'organització econòmica i social.

La força d'aquest relat no prové de l'experiència quotidiana del veïnatge, sinó de la construcció d'una percepció d'amenaça davant d'un ordre social que una part de la població sent que està perdent. Així, les contradiccions socials són presentades com un conflicte entre poblacions i la por a la pèrdua es transforma en exclusió dels col·lectius més vulnerables, de manera que s'esquerda la cohesió social necessària per afrontar els reptes col·lectius.

Quan la descohesió social s'explica en termes exclusivament culturals, s'oculten els factors que realment produeixen les desigualtats: la precarització del treball, les dificultats

d'accés a l'habitatge, la segregació escolar, les desigualtats territorials i les múltiples formes de discriminació que travessen les classes populars. El desplaçament del conflicte social cap al conflicte identitari no resol aquestes desigualtats; al contrari, contribueix a fragmentar sectors socials que comparteixen interessos i condicions materials similars, en benefici de qui vol mantenir les estructures de desigualtat intactes. En aquest sentit, la noció d'un sol poble, en la millor tradició del catalanisme social progressista, no és una ingenuïtat: és una aposta política que reconeix les arrels materials de moltes lluites que avui es presenten en termes de reconeixement.

L'antiracisme no és, doncs, una posició moral abstracta: constitueix

una condició necessària per avançar cap a aquest horitzó de cohesió democràtica. No es tracta únicament de combatre actituds o discursos discriminatoris, sinó d'identificar i transformar els mecanismes socials, econòmics i institucionals que produeixen i reproduïxen desigualtats en funció de l'origen, la racialització o la situació administrativa. En aquest sentit, les polítiques antiracistes no són polítiques sectorials dirigides exclusivament a determinats col·lectius, sinó polítiques de justícia social orientades a garantir la igualtat efectiva de drets i oportunitats.

El futur compartit, si el volem real, s'ha de construir des de la societat organitzada, des de la consciència que la desigualtat no és un accident sinó un sistema, i des de la convicció que transformar-lo és possible. Cal la força de l'acció col·lectiva. Això només serà possible si som capaços d'articular com a propis els interessos dels qui el poder exclou: aquesta és, en el fons, la lliçó gramsciana que, des de l'antiracisme, ens hem de fer nostra.

Deu anys de Projecte Lliures són, precisament, deu anys d'aquesta aposta: demostrar que és possible sostenir-la amb rigor, compromís i voluntat transformadora. En temps de fragmentació i resignació, perseverar en aquesta aposta és, en si mateix, un acte polític.

SUMA-T'HI!

El Projecte Lliures és una eina singular i única que impulsa projectes sense intermediaris perquè iniciatives petites o incipients generin ocupació digna i enforteixin el teixit arreu del país. Fins a l'actualitat, 48 iniciatives s'han beneficiat de 830.000 euros repartits entre les diverses convocatòries, aconseguits gràcies a més de 4.000 persones donants des que va arrancar la iniciativa l'any 2016.

Lliures se sosté gràcies al compromís de la ciutadania i del teixit social, civil i associatiu del país, mitjançant aportacions que en garanteixen l'autonomia i fomenten una participació àmplia i arrelada al territori. Lliures, a més, té la particularitat que arriba on no arriben les

administracions, perquè sovint els projectes que acompanya no tenen prou estructura per ser subvencionats o perquè són iniciatives informals i autogestionades.

Els tipus de projectes que s'impulsen responen a problemàtiques diverses relacionades amb la realitat socioeconòmica catalana: des de combatre l'exclusió agreujada per l'atur i la pobresa assalariada, fins al suport a infants i joves en situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social. També donen resposta a l'emergència alimentària o residencial, i faciliten la reinserció laboral a través d'iniciatives autogestionades.

El 2025, vam recollir 71.904,50 euros gràcies a les donacions de 481

EL 2025 VAM RECOLLIR

71.904,50 EUROS

GRÀCIES A 481

PERSONES I ENTITATS

PRIVADES DONANTS.

HAN FET POSSIBLES SET

PROJECTES I LA CREACIÓ

DE SET LLOCS DE FEINA

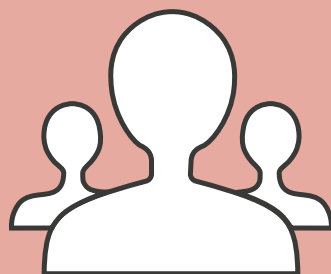
En aquests deu anys...

48 iniciatives

830.000 € recollits

+4.000 persones donants

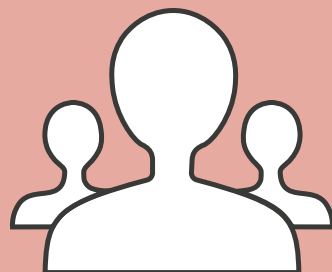
I en la convocatòria 2025-26...

7 iniciatives

71.904,50 € recollits

481 persones donants

persones i entitats. Aquests fons, provinents íntegrament de donatius privats, han fet possibles set projectes i la creació de set nous llocs de feina.

Les despeses estructurals del Projecte Lliures, que corresponen a funcionament, coordinació i en-xarxament, les assumeixen majoritàriament les quatre entitats que l'integren: Òmnium Cultural, Coop57, la Fundació Coop57 i ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social).

Tu també vols impulsar un projecte? T'agradaria fer una aportació per ajudar a combatre desigualtats? La nova convocatòria s'anunciarà a inicis del 2027 i tu també pots ser-ne part. Tant si ets una persona física

com una organització o empresa, pots fer aportacions periòdiques o puntuals que ajudaran a fer realitat nous projectes en la pròxima convocatòria.

En un context de cronificació de la pobresa, iniciatives com el Projecte Lliures promouen les aliances entre entitats i la participació comunitària per combatre desigualtats que es mantenen estructurals al llarg del temps.

Imagina formar part de la comunitat Lliures i col·laborar en l'impuls de projectes emancipadors que ajuden a revertir la pobresa i l'exclusió social. Suma't al projecte Lliures i fes cada dia un país més just.

FES UNA DONACIÓ

projectelliures.cat/fes-donacio

Bizum
08571

LLIURES

de pobresa,
exclusió
i de desigualtats

🐦 @projectelliures
f /projectelliures
📷 projectelliures
🌐 projectelliures.cat
✉ lliures@projectelliures.cat

Directa

C. Riera d'Escuder, 38
Nau 1, planta 1
08028, Barcelona
directa@directa.cat
www.directa.cat
935 270 982
661 493 117

Portada: Alba Domingo

Redacció: Agència Talaia

Edició: Eloi Latorre

Correcció: Èlia Olivan

Fotografia: Joanna Chichelnitzky

Infografies: Agència Talaia

Maquetació: Diego Muñoz

Coordinació: Míriam Blázquez i Carla Benito

ENTITATS IMPULSORES

coop57.coop

És una cooperativa de serveis financers ètics i solidaris que té com a objectiu contribuir a la transformació social de l'economia i la societat.

fundacio.coop57.coop

És una eina complementària a la cooperativa Coop57, constituïda l'any 2014 per donar resposta a noves necessitats socials i financeres de l'economia social i solidària.

acciosocial.org

La federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) aplega entitats que treballen amb col·lectius en situació o en risc d'exclusió social. Es fonamenta en la defensa dels drets socials i en la lluita per la igualtat d'oportunitats per a tota la població.

omnium.cat

És una entitat sense ànim de lucre que defensa els drets civils i les llibertats de la ciutadania catalana. Des de 1961, treballa per fomentar la llengua catalana, la cohesió social, l'educació i la cultura per construir una societat activa, crítica, integradora i cívica.

08/11/26

PARAL·LEL 62 | 18H

JA.CAT/MANIFESTAT

MANIFESTA'T

MARC
SARRATS

OYE
SHERMAN

MANEL
VIDAL

ALBA
SEGARRA

MARIA DEL MAR BONET
i BORJA PENALBA

LLIURES · CONCERT SOLIDARI · LLIURES · CONCERT SOLIDARI · LLIURES · CONCERT SOLIDARI